

Onderzoeksagenda BIJ12 Faunazaken 2022-2023

23 september 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Uitvoering	4
3	Afbakening onderzoeksagenda BIJ12	5
3.1	Onderbouwing van provinciaal beleid.....	5
3.2	Ondersteuning van maatschappelijke discussies over faunavraagstukken.....	5
3.3	Verdere ontwikkeling van het BIJ12-instrumentarium voor bepaling van schadetegemoetkomingen.....	5
3.4	Prioritering en selectiecriteria	6
4	Communicatie	7
5	Onderzoeksonderwerpen	8
5.1	Preventieve maatregelen	8
5.2	Kwaliteit taxaties	8
5.3	In kaart brengen niet gemelde schade.....	9
5.4	Kennisdocumenten beheer en schadebestrijding	9
5.5	Faunabeleid en communicatie/maatschappij.....	10
5.6	Opvangcapaciteit binnen ganzenfoerageergebieden	10
5.7	Faunaschade in relatie tot grote ruimtelijke transities	11
5.8	Onderlinge relaties tussen verschillende beheeringrepen	11
5.9	Onderzoek predatie door wolven.....	12

1 Inleiding

BIJ12 behandelt aanvragen van grondgebruikers voor een tegemoetkoming in schade, veroorzaakt door beschermde, natuurlijk in het wild levende dieren. Hieronder vallen tegemoetkomingsaanvragen faunaschade, dassenovereenkomsten en de edelherten- en ganzenregeling. Ook adviseert BIJ12 provincies en faunabeheereenheden over het voorkomen en bestrijden van deze schades en geeft hierover voorlichting aan boeren en jagers.

BIJ12 biedt inhoudelijke en secretariële ondersteuning aan de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade. Deze raad adviseert provincies over het voorkomen en bestrijden van faunaschade. Ook ondersteunt de raad provincies in het maatschappelijk debat over faunaschade. BIJ12 ontwikkelt jaarlijks een onderzoeksprogramma en coördineert hiervan de uitvoering. Met deze Onderzoeksagenda BIJ12-Faunazaken 2022-2023 (hierna: onderzoeksagenda) wordt invulling gegeven aan de onderzoekstaak voor de periode 2022-2023 en worden de volgende drie doelen nagestreefd:

- Onderbouwing van provinciaal beleid voor faunaschade.
- Het faciliteren van maatschappelijke discussies over faunavraagstukken, in samenhang met adviezen die door de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade worden uitgebracht.
- Verdere ontwikkeling van het BIJ12-instrumentarium voor bepaling van schadetegemoetkomingen.

De onderzoeksagenda is op 23 september 2021 vastgesteld door de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP) van het Interprovinciaal Overleg (IPO). Bij de totstandkoming van de onderzoeksagenda hebben de provincies een belangrijke rol gespeeld. Bij de uitvoering van de onderzoeksagenda wordt BIJ12 bijgestaan door de Commissie Onderzoek die door de directeur van BIJ12 is ingesteld. Hier hebben experts uit verschillende kennisterreinen en wetenschapsdisciplines zitting in. In dit document lichten we toe hoe de onderzoeksagenda wordt uitgevoerd, waar de afbakening ligt en welke onderwerpen worden onderzocht.

2 Uitvoering

Voor de uitvoering van de onderzoeksagenda is door provincies jaarlijks € 560.000 beschikbaar gesteld. De besteding van dit budget gebeurt volgens de kaders van het inkoopbeleid en bijhorende inkoopprocedures van BIJ12. Inhoudelijk wordt BIJ12 daarin bijgestaan door de Commissie Onderzoek. BIJ12 zet de onderzoeken uit, begeleidde onderzoekers en zorgt voor verspreiding van de resultaten via de verschillende kanalen. De Commissie Onderzoek ondersteunt BIJ12 hierin en waarborgt de wetenschappelijke en vakinhoudelijke kwaliteit. Op basis van onderzoeksonderwerpen worden uitvragen geformuleerd. In de uitvraag wordt duidelijk aangegeven op welke vragen via onderzoek antwoord gegeven moet worden, wat de context voor de onderzoeksvragen is en aan welke criteria het onderzoek moet voldoen. De aan te schrijven partijen wordt gevraagd in een offerte aan te geven op welke wijze het onderzoek wordt vormgegeven en welke methodieken daarbij gehanteerd worden. Afhankelijk van de grootte van het onderzoek wordt een enkelvoudig onderhandse, een meervoudig onderhandse of een openbare aanbestedingsprocedure gevolgd.

In sommige situaties wordt, voorafgaand aan het formuleren van een uitvraag, een marktconsultatie uitgevoerd. Dit gebeurt wanneer nog onvoldoende zicht is op de wijze waarop via onderzoek op de geformuleerde onderzoeksvragen antwoord gegeven kan worden. Het is denkbaar dat voor enkele van de hier beschreven onderzoeksonderwerpen meerdere onderzoeken uitgezet worden.

3 Afbakening onderzoeksagenda BIJ12

Bij het laten uitvoeren van onderzoek streeft BIJ12 drie doelstellingen na:

- Onderbouwing van provinciaal beleid met betrekking tot faunaschade.
- Het faciliteren van maatschappelijke discussies omtrent faunavraagstukken in samenhang met adviezen die door de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade worden uitgebracht.
- Verdere ontwikkeling van het BIJ12-instrumentarium voor bepaling schadetegemoetkomingen.

Hieronder lichten we deze doelen toe.

3.1 **Onderbouwing van provinciaal beleid**

Provincies maken beleid waarin keuzes worden gemaakt. Hiervoor is op feiten gebaseerde informatie nodig. Het gaat hierbij onder meer om het kunnen voorspellen van populatietrends, het kunnen voorspellen van ecologische en maatschappelijke effecten van maatregelen, het helpen interpreteren van schadecijfers en het beheersbaar houden van de kosten van faunabeleid. De onderzoeksagenda kan hierin een rol spelen wanneer de onderzoeksonderwerpen voor meerdere provincies relevant zijn. Op basis van in opdracht van BIJ12 uitgevoerde onderzoeken kunnen beleidsaanbevelingen worden gedaan. De beleidskeuzes blijven echter altijd de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke provincies.

3.2 **Ondersteuning van maatschappelijke discussies over faunavraagstukken**

Faunavraagstukken zijn voor een belangrijk deel maatschappelijke vraagstukken. De meest evidente uitdaging is om mens-dier-conflicten hanteerbaar te maken. Discussies rond de komst van de wolf of het vergassen van ganzen maken echter duidelijk dat mens-mens conflicten minstens zo belangrijk zijn. Daarbij kan het gaan om verschillende waarden die botsen of wederzijds wantrouwen dat bestaat tussen experts en een deel van het grotere publiek. Voorbeelden van relevante maatschappelijk gerelateerde onderzoeksdoelen die relevant zijn voor de onderzoeksagenda zijn: faciliteren van het maatschappelijk debat, anticiperen op maatschappelijke onrust, begrijpen van de publieke opinie, begrijpen van belangrijke spelers, begrijpen van emoties, de rol van communicatie en sociale media en hoe deze in te zetten.

3.3 **Verdere ontwikkeling van het BIJ12-instrumentarium voor bepaling van schadetegemoetkomingen**

De inzet van methodieken en technieken die gebruikt worden binnen het tegemoetkomingsproces bij faunaschade kunnen grote (financiële) consequenties hebben. In 2019 is een nieuwe overeenkomst aangegaan met taxatiebureaus. Deze verandering biedt mogelijkheden om te experimenteren met innovatieve technieken voor het vaststellen van de hoogte van schade en het vaststellen van schadeveroorzakende diersoorten. De onderzoeksagenda kan een rol spelen in het faunaschadedossier en de daarmee gepaard gaande schadebedragen controleerbaar houden.

3.4 **Prioritering en selectiecriteria**

Bij het identificeren van onderzoeksonderwerpen is uitgegaan van de uitgangspunten die reeds in het kader van de eerdere onderzoeksagenda's van BIJ12 zijn opgesteld. Ook voor de binnen het kader van deze onderzoeksagenda te nemen stappen (het uitzetten van uitvragen en het beoordelen van onderzoeksvoorstellen) blijven deze criteria leidend:

- 1 Prioritering van onderzoek blijft conform de voorgaande onderzoeksagenda's plaatsvinden op basis van de volgende criteria: opgetreden schade (per soort), relevante maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe wetgeving en kennisinzichten uit eerdere studies van BIJ12 en studies van derden;
- 2 De uitvoering van het onderzoek moet bijdragen aan een robuuste kennisinfrastructuur voor data- en informatievoorziening, aanpak van monitoring en evaluatie en kennisontwikkeling voor nieuw beleid en uitvoeringsstrategie;
- 3 De onderzoeksvoorstellen moeten goed aansluiten op elders in de (inter)nationale kennisinfrastructuur plaatsvindend onderzoek en zich voor wat betreft wetenschappelijk onderzoek beperken tot praktijkgericht onderzoek;
- 4 In de ontwikkeling en uitvoering van onderzoeksvoorstellen en kennisinzet worden initiatieven van belangenorganisaties en faunabeheerpartners van de provincies zoveel mogelijk betrokken;
- 5 In de uitvoering van het onderzoeksprogramma wordt zoveel mogelijk ingezet op bundeling van kennis door samenwerking tussen opdrachtnemers en op cofinanciering.

Voor de beoordeling van de kwaliteit van de voorstellen van externe opdrachtgevers waarvoor aan BIJ12 een bijdrage uit het onderzoeksbudget wordt gevraagd (aanbod voor kennisontwikkeling) hanteert de Commissie Onderzoek bovendien de volgende criteria:

- Onderzoekstechnische aspecten: eenduidige formulering probleemstelling inclusief urgentie/onderzoeksvraag, beoogde methode/aanpak, inzicht in beschikbaarheid bestaande kennis en mate van vernieuwing die kan worden bereikt;
- Toepasbaarheid: betekenis voor ontwikkeling en uitvoering van het faunaschadebeleid (schadebelang-relevantie) voor meerdere of alle provincies;
- Toepassingsbereik: generiek/gebiedspecifiek, schaal en soorten;
- Hardheid kansen op samenwerking/cofinanciering door andere partijen;
- Kosten en kosteneffectiviteit (door inzet van eigen deskundigen of inhuur en/ of door keuze van onderzoeksmethode);
- Analyse van risico's in de uitvoering;
- Deskundigheid van beoogde opdrachtnemer;
- Condities voor beschikbaarheid datasets.

4 Communicatie

Onderzoeksresultaten worden altijd openbaar gemaakt op de website van BIJ12.

Afhankelijk van het type onderzoek kan worden besloten aanvullende communicatieactiviteiten in te zetten, waaronder persberichten, bijeenkomsten, veldexcursies en gebruik van sociale media. Dit gebeurt altijd in nauw overleg met de onderzoekers en betrokken stakeholders.

Over lopend onderzoek wordt in principe niet openbaar gecommuniceerd. Voor persvragen over onderzoeken verwijzen wij naar de [communicatieafdeling](#) van BIJ12.

BIJ12 organiseert periodiek een kennissymposium waarop onderzoeksactiviteiten worden teruggekoppeld.

5 Onderzoeksonderwerpen

De hier volgende onderzoeksonderwerpen zijn door de provincies geïdentificeerd als de meest urgente faunavraagstukken. Voor ieder onderwerp wordt een context geschetst en worden de belangrijkste onderzoeksvragen geformuleerd. Op basis van deze onderwerpen worden uitvragen opgesteld waarop marktpartijen kunnen inschrijven. BIJ12 wordt hierin bijgestaan door de Commissie Onderzoek.

5.1 Preventieve maatregelen

Om faunaschade aan landbouwgewassen te voorkomen worden dodelijke en niet dodelijke middelen ingezet. Niet-dodelijke middelen genieten daarbij altijd de voorkeur, maar zijn niet altijd afdoende. De [faunaschadepreventiekits](#) van BIJ12 geven per groep diersoorten een overzicht van beschikbare, niet-dodelijke preventieve middelen. Er wordt in de kits vooral stilgestaan bij wijze waarop middelen ingezet kunnen worden. De kits geven geen informatie over de inzetbaarheid en kosteneffectiviteit van de middelen.

Een aantal van de niet-dodelijke middelen in de faunaschadepreventiekit kan niet altijd overal toegepast worden vanwege landelijke, provinciale of gemeentelijke regelgeving. Dit zijn de middelen die voor verstoring of overlast kunnen zorgen, maar juist daarom ook effectief zijn in het voorkomen van schade. De stapeling van wet- en regelgeving staat de toepasbaarheid van juiste middelen in de weg.

Om de faunaschadepreventiekits beter te laten aansluiten bij de behoefte onder de gebruikers wordt voor de daarin besproken maatregelen de volgende punten verder in kaart gebracht:

1. Ecologische/ethologische effectiviteit
2. Mogelijkheden en belemmeringen op het gebied van wet- en regelgeving
3. Inzetbaarheid binnen agrarische bedrijfsvoering.

Daarnaast komen er met regelmaat nieuwe producten op de markt. Wanneer deze producten veelbelovend zijn, kan het de moeite zijn te investeren in onderzoek naar de werking en inzetbaarheid van dergelijke middelen. Dat kan echter niet voor alle middelen die op de markt komen. Wanneer middelen worden aangedragen die innovatief van aard zijn en waarvan aannemelijk kan worden gemaakt dat niet snel gewinning op zal treden, bijvoorbeeld omdat de verjagende werking specifiek en onvoorspelbaar van aard is, kan in overleg met de Commissie Onderzoek worden besloten om effectiviteit met een veldonderzoek te testen.

5.2 Kwaliteit taxaties

BIJ12 behandelt tegemoetkomingsaanvragen van grondgebruikers voor faunaschade. Schade wordt uitgekeerd op basis van taxaties, uitgevoerd door taxatiebureaus. Taxateurs gaan te werk volgens richtlijnen en protocollen opgesteld door BIJ12. De taxaties vormen dus de basis voor tegemoetkomingen door de provincies. De schadecijfers die worden vastgesteld op basis van taxaties, worden tevens gebruikt bij het opstellen van beheer, beleid en bij onderzoeken gerelateerd aan faunaschade. De totale schade die op die manier wordt uitgekeerd bedroeg in 2020 € 31 miljoen.

Gezien genoemde belangen is de kwaliteit van de taxaties voortdurend een aandachtspunt. In 2020 is gestart met een kwaliteitstraject graslandtaxaties bij ganzenschade en in opdracht van BIJ12 wordt gewerkt aan de inzet van drones bij

maistaxaties. Ook andere technische ontwikkelingen, zoals de inzet van satellieten, lijken veelbelovend, maar hebben nog niet tot directe toepassingen geleid.

BIJ12 blijft de komende jaren inzetten op verbeteringen van taxatiemethodes en de inzet van innovatieve technieken hierbij. Aandachtspunten zijn onder andere soorttoewijzing en bepaling van gewasprijzen. Ook wordt nader onderzocht in hoeverre biologische landbouw of landbouw binnen het kader van agrarische natuurbeheer een aangepaste aanpak bij de taxaties behoeft. De precieze inzet van onderzoeksmiddelen zal afhangen van de uitkomsten van de lopende trajecten en de ontwikkelende behoefte bij de provincies.

5.3 In kaart brengen niet gemelde schade

Niet voor alle faunaschade wordt een tegemoetkoming uitgekeerd. Kleine schades, die niet boven het eigen risico of behandelbedrag uitkomen, komen bijvoorbeeld niet in beeld. Ook kunnen grondgebruikers om andere redenen besluiten geen tegemoetkoming aan te vragen. Daarnaast wordt niet voor alle soorten een tegemoetkoming uitgekeerd, waaronder exoten en vrijgestelde soorten. Als gevolg van administratieve veranderingen kunnen bovendien van jaar tot jaar verschuivingen in schadecijfers optreden, waardoor trendanalyses niet goed te maken zijn. Wanneer schadecijfers worden gebruikt om beleid en beheerplannen mee te onderbouwen geven de schadecijfers van BIJ12 daarom soms een vertekend beeld.

Door BIJ12 wordt een analyse gemaakt van de ruisfactoren in de schadecijfers die een goede analyse bemoeilijken.

In afstemming met provincies en Faunabeheereenheden wordt bekeken in hoeverre er behoefte bestaat om niet gemelde schade nader in beeld te brengen. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn: in welke mate de beschikbare schadecijfers incompleet zijn, in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van vrijwillig door grondgebruikers gemelde schade en in hoeverre validatie en verificatie van schademeldingen wenselijk is.

5.4 Kennisdocumenten beheer en schadebestrijding

Ontheffingen en vrijstellingen van het verbod om beschermde dieren te doden of te verstoren moeten zijn gebaseerd op een goedgekeurd faunabeheerplan. Deze plannen worden opgesteld door Faunabeheereenheden, waarin de jachthouders zijn vertegenwoordigd, evenals betrokken maatschappelijke organisaties. Van een Faunabeheerplan wordt verwacht dat erin wordt onderbouwd dat de voorgestelde maatregelen noodzakelijk, effectief en proportioneel zijn. Hiervoor kan een Faunabeheereenheid putten uit diverse kennisbronnen, variërend van algemene ecologische basisprincipes tot lokale tellingen, beheerinspanningen en schadecijfers.

In rechtszaken worden ontheffingen en vrijstellingen met enige regelmaat succesvol aangevochten. In toenemende mate verlangen rechters dat een causaal verband wordt aangetoond tussen het voorgestelde beheer en optredende schade. De Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade zegt hierover, in het in 2021 uitgebrachte ganzenadvies: [De grote rol van de rechtspraak bij faunabeheer is een bron van ongenoegen bij velen. Niet vanwege de interventies van rechters, maar vanwege de onvoorspelbaarheid van uitkomsten bij de uitvoerders van afgesproken beleid ...], [... belangrijk is zorgvuldig en doordacht gebruik van de gegevens. De variatie daarin door provincies en faunabeheereenheden is op dit moment groot.].

Eenduidigheid en consensus over de manier waarop verschillende kennisbronnen worden gebruikt bij het opstellen van faunabeheerplannen draagt bij aan eenduidigere interpretatie en beoordeling van de plannen en voorgestelde

maatregelen. Dit kan worden gerealiseerd door de “common ground” aan wetenschappelijke kennis en expertise over schadesoorten, beheer en het optreden van schade in soortspecifieke kennisdocumenten bijeen te brengen en binnen een panel van gezaghebbende wetenschappers te laten valideren. Deze kennis hoeft zich niet te beperken tot een analyse van beschikbare telgegevens, schadecijfers en data met betrekking tot beheerinspanningen.

Als eerste stap wordt een analyse uitgevoerd van rechtelijke uitspraken over ontheffingen en vrijstellingen. Hieruit moet blijken waar de kennishiaten liggen.

5.5 Faunabeleid en communicatie/maatschappij

De Wet Natuurbescherming biedt bescherming aan inheemse, in het wild levende dieren. Alleen wanneer dieren schade toebrengen aan maatschappelijke belangen, zoals landbouw, mag onder voorwaarden worden ingegrepen, eventueel door middel van afschot. Grondgebruikers die schade door wilde dieren ondervinden die zij niet hadden kunnen voorkomen of bestrijden, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Via deze constructie wordt aan verschillende belangen en opvattingen ten aanzien van faunategemoetkomingen.

De financiële schade voor agrariërs is echter niet de enige manier waarop wij als samenleving met beschermde fauna geconfronteerd worden. De ervaringen met de steeds verder oprukkende wolf, vossen die weidevogels prederen, invasieve exoten en discussies rond de Oostvaardersplassen of damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen illustreren hoe het maatschappelijk debat verder reikt dan een gesprek over afschot en materiële schade.

Het Nederlandse landschap en de plek daarbinnen voor wilde dieren is aan veranderingen onderhevig, tegelijkertijd verandert ook de samenleving en onze kijk op dieren. Er bestaan verschillende manieren om tegen faunabeleid aan te kijken, die soms fel met elkaar kunnen botsen. Deze situatie vraagt op bezinning op de manier waarop wij met wilde dieren samen willen leven, de manier waarop wij daarover met elkaar het gesprek aangaan en de manier waarop verschillende ideeën binnen beleids- en besluitvormingsprocessen worden betrokken.

Onderzoek binnen bovenstaande context vraagt om een holistische aanpak, en het bijeenbrengen van verschillende wetenschappelijke disciplines, waaronder ecologie, (natuur)filosofie, gedragskunde, bestuurskunde en communicatie. Ook andere stakeholders waaronder beheerders, maatschappelijke organisaties en overheden hebben hierin een rol te spelen. BIJ12 zal hiertoe niet zelf het initiatief nemen, maar zoekt aansluiting bij initiatieven van derden en draagt onder andere bij in de vorm van kennis en expertise en waarborgt kennisuitwisseling met provincies, onder andere in de vorm van bijdragen aan kennissymposia en artikelen in vakbladen gericht op beheer en beleid.

5.6 Opvangcapaciteit binnen ganzenfoerageergebieden

De ontwikkeling van populaties ganzen in Nederland wordt mede beïnvloed door het voedselaanbod, met name in het agrarisch gebied, en door het aanbod van geschikt nest- en rusthabitat, met name in natuurgebieden. In de winterperiode wordt in een aantal provincies in zowel natuurgebieden als in het agrarisch gebied geprobeerd ganzen te sturen door hen rust en voedsel te bieden in zogenaamde foerageer- of rustgebieden.

Uit analyses in het advies “Ganzen zonder grenzen” van de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade blijkt echter dat slechts 57% van de ganzenschade in deze periode binnen deze gebieden geconcentreerd wordt. Eén van de redenen hiervan zou kunnen zijn dat de opvangcapaciteit van deze gebieden lager is dan de

populaties ganzen die in de winter aanwezig zijn. Dit kan komen door toenemende populaties van standganzen, maar ook door trekkende ganzen die langer in Nederland verblijven.

De adviesraad adviseert in het advies [Ganzen zonder grenzen](#): *De principes achter het foerageergebiedenbeleid moeten overeind blijven omdat het de grondslag voor beheer buiten die gebieden vormt. De hoeveelheid geboden rust en aantrekkelijk voedsel moet toereikend zijn voor het aantal ganzen dat welkom is. Voor grauwe ganzen en brandganzen zijn de afspraken, die binnen AEWA verband worden gemaakt, leidend.* Het is daarom van belang om te onderzoeken of de opvangcapaciteit van de huidige natuur- en ganzenfoerageergebieden nog past bij het huidige ganzenbeleid.

5.7 Faunaschade in relatie tot grote ruimtelijke transitie

Een aantal grote ruimtelijke transitie kunnen hun weerslag hebben op de geschiktheid van Nederland voor ganzen. In het agrarisch gebied vindt een omslag plaats naar kringloop landbouw. Daarnaast staan provincies gesteld voor de opgave om nog 39.000 ha nieuwe natuur te realiseren binnen het kader van Natuurnetwerk Nederland. Wat zou dit op termijn kunnen betekenen voor de aantrekkelijkheid van het Nederlandse landschap voor ganzen? Valt te verwachten dat de toekomstige ontwikkelingen een toename van bijvoorbeeld de Nederlandse populaties standganzen, met toenemende landbouwschade tot gevolg?

Om de ontwikkeling van deze populaties te kunnen voorspellen en eventueel beïnvloeden, is het daarom van belang om op toekomstige ontwikkelingen in de landbouw en in het natuurbeheer te anticiperen. Hierbij komen vragen aan de orde als: Heeft kringlooplandbouw een effect op de geschiktheid van landbouwgronden als foerageergebied voor ganzen? Hebben voorgenomen natuurontwikkelingen een effect op de geschiktheid van die gebieden als nest en rustgebied voor ganzen? Vormt de aanwezigheid van bovengenoemde landschappen op dit moment een bottleneck voor de populatieontwikkeling van standganzen? Vormt ganzenschade voor circulaire landbouw in dezelfde mate een probleem als binnen de huidige landbouwpraktijk?

Op deze vragen kan antwoord worden gegeven met behulp van toekomstscenario's, ecologische kennis en data analyses.

5.8 Onderlinge relaties tussen verschillende beheeringrepen

Populatiebeheer op ganzen dat in de meeste provincies wordt uitgevoerd bestaat uit een samenspel van maatregelen. Deze maatregelen behelzen de behandeling van nesten, afschot van volwassen vogels en in sommige provincies ook het vangen en doden van ruiende ganzen. Maatschappelijk wordt het behandelen van eieren of nesten breder geaccepteerd dan afschot of vangen en vergassen. In het advies "Ganzen zonder grenzen" wordt echter geconcludeerd dat op basis van het aantal behandelde nesten in relatie tot de broedvogelpopulatie nauwelijks een effect van de nestbehandelingen op de aantalsontwikkeling kan worden verwacht.

In 2020 werd vanwege de coronamaatregelen nog minder nestbehandeling uitgevoerd. Het andere beheer, waaronder de vangacties, vond wel doorgang. Bij deze vangacties in 2020 constateren de FBE's dat de groepsgrootte van groepen ruiende ganzen aanzienlijk groter was dan in voorgaande jaren. De FBE's argumenteren dat dit mogelijk verklaard kan worden door het verstoringseffect van nestbehandeling. Nader onderzoek is gewenst naar de onderlinge relaties tussen verschillende beheermaatregelen waaronder nestbehandeling en ruivangsten.

5.9 Onderzoek predatie door wolven

Ingezet wordt op het verschijnen van een nieuw Interprovinciaal wolvenplan in 2022. Ter voorbereiding daarvan worden op dit moment basisrapporten opgesteld. Dit betreft onder andere Fact Finding Study wolf, juridische analyse, verkennen van 'mogelijkheden voor de omgang met de schade' veroorzaakt door de wolf (diersoorten, preventieve maatregelen) en dergelijke. Het is op dit moment nog te vroeg om tot concrete onderzoeksvorstellen te komen. Aangenomen wordt dat naar aanleiding van de werkzaamheden in dit kadereind 2021 zicht is op eventuele dan bekende onderzoeksvragen.